

M11.1 Luonnonmukainen tuotanto ja M11.2 Luonnonmukainen kotieläintuotanto

Toimenpiteen kehys on 326 milj. euroa.

Maaseutuohjelman tavoitteeksi on asetettu, että toimenpiteen toteutusala ohjelmakauden lopussa on 355 000 ha.

Vuosi 2017

Luomusitoumuksia haettiin paperilla päätukihaun yhteydessä 15.6.2017 mennessä. Samalla haettiin maksua vuosina 2015 ja 2016 alkaneille viisivuotisille sitoumuksille. Sitoutuminen edellyttää kuulumista luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään. Sitoumukset koskevat pääsääntöisesti koko tilaa. Sitoumuksen tekeminen vain osalle tilan alasta on mahdollista, jos kyseessä on avomaavihannesten viljely. Sitoumukset koskevat sekä siirtymävaiheessa että luonnonmukaisessa tuotannossa olevaa alaa.

Korvauksen ensimmäinen erä maksettiin 5.10. alkaen. Ensimmäisenä eränä maksettiin 85 % luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta (kasvintuotanto). Toinen erä maksetaan keväällä arviolta toukokuulla 2018, kun tiedot edellisen vuoden kotieläinmääristä on saatu. Toisessa erässä maksetaan kotieläinten perusteella määräytyvät luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvaus sekä loppuosa luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta.

Luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteestä maksettiin kalenterivuonna 2017 yhteensä noin 47,27 miljoonaa euroa. Summaan sisältyi tukivuoden 2016 maksuja noin 9,92 miljoonaa euroa, joka koostui luonnonmukaisen tuotannon korvauksen loppumaksusta ja kotieläintuotannon korvauksesta.

Luonnonmukaisen tuotannon osuus maatalousmaasta oli Suomessa Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) tilastojen mukaan 11,4 % vuonna 2017 (259 451 ha, josta siirtymävaiheessa noin 42 000 ha). Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmässä oleva kokonaisala kasvoi 8 % vuoteen 2016 verrattuna. Luonnonmukaisen tuotannon peltoalasta noin puolet oli nurmea (yli 130 000 ha). Yleisin vilja on kaura, jota viljeltiin vuonna 2017 yli 30 000 hehtaarin alalla.

Suurin osa luonnonmukaisesti tuotetusta alasta on maaseutuohjelman luonnonmukaisen tuotannon korvausten sitoumusten piirissä. Vuonna 2017 maksettiin luonnonmukaisen tuotannon korvausta 235 925 hehtaarille, 4 236 tuensaajalle. Tähän sisältyy 681 hehtaaria avomaavihannesten viljelyalaa, josta maksettiin avomaavihannesten viljelyä koskeva korkeampi korvaus 194 tuensaajalle. Luonnonmukaisen tuotannon pinta-ala kasvoi noin 21 300 hehtaaria ja tilalukumäärä yli kahdellasadalla tilalla edellisvuodesta. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen maksettu ala kasvoi edellisestä vuodesta siten noin 9,8 %. Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen sitoumuksiin voi lisäksi sisältyä eräitä pinta-aloja, jotka eivät oikeuta korvaukseen luonnonmukaisesta tuotannosta, esimerkiksi suojaväyhykealat.

Luonnonmukaisen kotieläintuotannon sitoumuksen tehneitä tuensaajia oli 914. Verrattuna edellisen vuoteen sitoutuneiden määrä lisääntyi noin kuudellakymmenellä.

Luomutilojen keskipinta-ala jatkaa kasvuaan. Luonnonmukaista kotieläintuotantoa koskevia sitoumuksia tehneet tilat ovat keskipinta-alalta noin 89 hehtaaria, kasvinviljelytilojen sitoumuksen keskikoon ollessa noin 56 hehtaaria. Avomaavihanneksista maksettu viljelyala oli tätä tuotantoa harjoittavilla tiloilla keskimäärin 3,5 hehtaaria. Luonnonmukaisesti tuotettujen tilojen keskipinta-ala on siten suurempi kuin kaikkien tuotantosuuntien tilojen keskipinta-ala, joka oli 47 hehtaaria vuonna 2017.

Luonnonmukaisen tuotannon korvauksen valvonta

Luonnonmukaisen tuotannon korvausten valvonta tehtiin samalla tavalla kuin edellisenä vuonna. Perustason vaatimukset tarkastettiin paikan päällä tilalla ja niiden tarkastuksia on jatkettu talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa. Korvauksessa ei ole paikan päällä tilalla tarkastettavia tukiehtoja. Talviaikaisessa asiakirjavalvonnassa tarkastetaan, onko paikan päällä tehdyssä luonnonmukaisen tuotannon tuotantotarkastuksessa todettu sellaisia puutteita, jotka vaikuttavat tilalle maksettavaan korvaukseen. Tuotantotarkastuksessa todettujen puutteiden takia vajaalta sadalta tilalta on korvausta vähennetty vuosittain.

Luomun näkymät

Luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden markkinat ovat jatkaneet kasvuaan. Tämän yhdessä tavanomaisen tuotannon heikon kannattavuuden kanssa odotetaan edistävän luonnonmukaisesti tuotetun pinta-alan kasvua edelleen. Luonnonmukaisen tuotannon koulutuksen ja neuvonnan rooli on merkittävä uusien tuottajien luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutumiselle. Päätös luomutuottajaksi siirtymiseen kypsyy tiloilla vähitellen ja käydyn luomukoulutuksen ja luomutuottajaksi siirtymisen välillä vierähtää usein useampi vuosi.